

Milli Değerler Kazanımında Sosyal ve Kültürel Faaliyetler; Halk Oyunlarının Etkisi

Ebru Olcay Karabulut¹, Taner BOZKUŞ²

¹Gazi Üniversitesi, Ankara, Türkiye
<https://orcid.org/0000-0002-6086-5255>

²Gazi Üniversitesi, Ankara, Türkiye
<https://orcid.org/0000-0002-4096-773X>

Email: ebolka@hotmail.com, tanerbozkus@yahoo.com.tr

Türü: Araştırma Makalesi (Alındı: 10.06.2024 - Kabul: 23.06.2024)

Öz

Bu çalışmada Milli Değerler kazanımında sosyal ve kültürel faaliyetlerden halk oyunlarının etkisini belirlemek amaçlanmıştır. Araştırmada nicel bir araştırma yöntemi olan genel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmada çalışma grubunun evrenini, 2023-2024 yılı minikler halk oyunları müsabakalarına katılan 9-13 yaş arası halk oyuncular oluşturmaktadır. Örneklemi ise müsabakaya katılan ve gönüllülük esasıyla araştırmaya katılan 226 kadın, 116 erkek toplam 342 halk oyuncu oluşturmaktadır. Verilerin toplanmasında kişisel bilgi formu ile beraber Koç ve Budak (2021) tarafından hazırlanan ve geçerlik-güvenirliği yapılan “Milli Değerlerin Kazanımında Sosyal ve Kültürel Faaliyetlerin Etkisi Ölçeği (MDKSKFEÖ)” kullanılmıştır. Araştırma verilerinin homojen dağılım gösterdiği tespit edildikten sonra parametrik analizlerden t-Testi ve Anova testi, yaş değişkeni için ise korelasyon analizi uygulanmıştır. Analizlerde anlamlılık düzeyi 0.05 olarak belirlenmiştir. Sonuç olarak, halk oyuncuların milli değerler bilincinin yüksek olduğu, cinsiyet ve baba eğitim düzeyi değişkenlerinin milli değerler kazanımlarını etkilemediği, ailede halk oyunu oynayan fertlerin oluşu, ekonomik durum ve anne eğitim düzeyi değişkenlerinin ise etkilediği ayrıca yaş ilerledikçe kazanımların da arttığı tespit edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Değer, Milli Değerler, Halk Oyunları, Sosyal ve Kültürel Faaliyetler

Abstract

It is the aim of this study to determine the effect of folk dances from social and cultural activities on the acquisition of national values. The general survey model, a quantitative research method, was used in the study. The universe of the study consist of folk players between the ages of 9-13 who participated in the 2023-2024 folk dances competitions. The sample consists of 342 folk players, 226 women and 116 men, who participated in the competition and participated in the research on a voluntary basis. The demographic information form and the "Scale of the Impact of Social and Cultural Activities on Gaining of National Values" prepared and validated by Koç and Budak (2021) were used to collect the data. Upon determining that the data of the research showed homogeneous distribution, t-Test and Anova test from parametric analyzes and correlation analysis for the age variable were employed in this study. The significance level was determined as 0.05 in the analyzes. As a result, it was determined that folk dancers have a high awareness of national values. Furthermore, gender and father's education level variables do not affect the acquisition of national values, while the presence of folk dancer members in the family, economic status and mother's education level variables have an impact on the acquisition of national values, and the gains increase with age.

Keywords: Value, National Values, Folk Dances, Social and Cultural Activities

Giriş

Toplumda bulunan bireyleri birbirine bağlayan ve toplumlarda devamlığı sağlayan unsurlardan en temellerinden biri değerlerdir. Değerler, toplum içerisinde birliğin sağlanması için bireylerin uyması gereken ortak bir davranış belirlemektedir (Yaman vd., 2009). Bu bağlamda değerler kültürü, kültür de değerleri etkilemektedir. Toplumun benimsenmiş olduğu davranışlardaki değişimler ya da farklılaşmalar toplumun kültürüne ve topluma ait olan kültür içerikli değerlerin de aynasıdır (Kasa-Ayten ve Gültekin 2019).

Değer, “bir ulusun sahip olduğu sosyal, kültürel, ekonomik ve bilimsel değerlerini kapsayan maddi ve manevi öğelerin bütünü olarak tanımlanmaktadır” (TDK, 2020). Başaran’a (1992) göre ise değer, bir nesne, işlem fikir ve/veya eylemin örgüt içerisinde taşıdığı önemi belirleyen nitelik veya nicelik olarak tanımlamakta ve nesne, işlem fikir ve /veya eylemin değerlendirilmesinde araç olarak kullanıldıklarını belirtmektedir.

Kuter ve Kuter’e göre değer vermek kişilerin yaşamının devamlılığında özel bir durumdur yani insanlığın vazgeçilemez unsurlarındandır (Kuter ve Kuter 2012). Değerler, bireylere hayatlarında seçim yaparken kılavuzluk eder ve yol gösterir. Sosyal hayat içerisinde kendine özgü bir değerler sistemi yaratır ve bu özel değerler sistemi bulunduğu toplumda var olan başka toplum üyelerin ile birlikte paylaşımda bulunduğu kültür ile şekillendirir (Bradshaw vd., 2001).

Kültür, dünyada varlığını devam ettiren tüm toplum ve toplulukların bünyesinde var olan kendine has değerler bütünüdür (Paşaoğlu, 2009). Bir başka tanıma göre ise kültür; içerisinde bir topluma has yaşayış, gelenek, sanat, dil ve inançları barındıran maddi ve manevi değerler sistemidir (Çetinkaya ve Durmaz, 2020). Özetle bir grubu millet haline getiren parçalardan birisi de kültürel değerlerdir. Türk toplumunun sahip olduğu maddi ve manevi kültürel değerler oldukça fazladır. Bu değerlerin hepsi, Türk toplumu açısından birbirinden kıymetli ve de özeldir. Bu kıymetli kültürel değerlerden birisi de halk oyunlarıdır. Bir toplumun geçmiş yaşantılarını gözler önüne seren halk oyunları millî, manevi, kültürel ve sosyal bir değerdir (EPCAÇAN ve Kayhan, 2022).

Millî kültür adı verilen kültür değerleri de folklordan doğmaktadır. Halk oyunları ise, Türk folklorunun en önemli dallarından birisidir ve Türk toplumunun ortak duygularını barındırması sebebiyle de ulus olma özelliğini oluşturan öğeler arasında yer almaktadır. Halk oyunları; içinde bulunduğu toplumun kültürel özelliklerini aktaran bir olayı, bir mutluluğu, bir hüznü ifade eden; kaynağı din ve büyü ile ilişkili olan; müzikle birlikte, tek veya toplu biçimde icra edilen; ölçüsü olan, düzenli hareketler bütünüdür (Öngel ve Hacıbekiroğlu, 1996). Bu özellikleri ile oyunlarımız, toplumsal hayatın her türlü aktivitelerinde yer alan sanat türleri içerisinde, oluşum ve ifade çeşitliliği açısından en renkli ve en etkin birleşme aracıdır.

Kültürel zenginlikler maddi ve manevi olarak iki farklı gruba ayrılabilir. Kavramsal olarak bakıldığında ise soyut ve somut varlıklar olarak da gruplayabiliriz. Maddi kültür elemanları somuttur yani görünebilir ve dokunulabilir. Manevi kültürün unsurları ise soyuttur ve gizlenmesi oldukça güçtür. Halk oyunları söz, müzik, hareket, ifade, duygu aktarımı ve sunum nitelikleri açısından “manevi kültür”, çalgı, giysi, takı, aksesuar ve gereç bakımından “maddi kültür”dür (Öter ve Ünal, 2017). Değerlerin sosyal bir yapıya sahip olduğu söylenebilir. Çünkü değerler kalımsal olarak değil, çevre ile ilişki kurma sürecinde işlevsellik kazanan ve toplumsal onay neticesinde kalıcılık gösteren bir yapıdadır. Değerler bu özellikten ötürü daha fazla gözlem yapma ve yaşantıya bağlı olarak kazanılabilir (Aydın ve

Akyol-Gürler, 2018). Bu nedenle değerler kazanımında sadece okulların bünyesinde vermek, faydasız bir sürecin yaşanmasına sebep olabilir.

Literatür incelendiğinde vatandaşlık değerleri, dostluk, kibarlık ve yardımseverlik değerleri, demokrasi bilinci, saygı ve sevgi değerleri, aile birliği değerleri, İstiklal Marşına saygı değeri, vatanseverlik ve özgürlük değeri gibi önemli değerlerin kazanılmasında sosyal ve kültürel faaliyetlerin etkisi olabileceği ifade edilmektedir (Yıldırım, 2019; Taş, 2016; Sapsağlam ve Ömeroğlu, 2015; Yiğittir ve Öcal, 2011).

Halk oyunları da ülkemizin önemli sosyal ve kültürel faaliyetlerinden birisi olduğu düşünüldüğünde bu araştırmanın önemi de ortaya çıkmaktadır. Bu çalışmanın amacı Halk oyunlarının bireylerdeki milli değerler kazanımına etkisinin incelenmesidir.

Materyal ve Metod

Araştırmanın Modeli

Çalışma nicel yöntemle hazırlanmış olup tarama modelinden yararlanılmıştır. Tarama modelleri birden fazla öge barındıran bir evrende, evren üzerinde genel bir fikir edinmek için evrenin tamamında veya bir bölümü üzerinde yapılan tarama çalışmalarıdır (Karasar, 2009).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2023-2024 yılı minikler halk oyunları Türkiye finalleri müsabakalarına katılan 9-13 yaş arasında 116 kadın, 266 erkek olmak üzere 382 halk oyuncu oluşturmaktadır.

Tablo 1. Araştırma Grubunun Demografik Değişkenler Tablosu

Değişkenler		f	%
Cinsiyet	Kadın	266	69,6
	Erkek	116	30,4
Ailede Oyuncu Var mı	Var	152	39,8
	Yok	230	60,2
Yaş	9	69	18,1
	10	98	25,7
	11	111	29
	12	84	22
	13	20	5,2
Algılanan Ekonomik Durum	İyi	156	40,8
	Orta	176	46,1
	Kötü	50	13,1
Anne Eğitim	İlkokul	60	15,7
	Ortaokul	63	16,5
	Lise	128	33,5
	Lisans	89	23,3
	Lisansüstü	42	11,0
Baba Eğitim	İlkokul	43	11,3
	Ortaokul	66	17,3
	Lise	137	35,9
	Lisans	84	22,0
	Lisansüstü	52	13,6

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak kişisel bilgi formu ile beraber Koç ve Budak (2021) tarafından hazırlanan ve geçerlik-güvenirliği yapılan “Milli Değerlerin Kazanımında Sosyal ve Kültürel Faaliyetlerin Etkisi Ölçeği (MDKSKFEÖ)” kullanılmıştır. Ölçek 20 maddeden oluşan beşli likert türünde ve üç alt boyuta sahip bir ölçektir. Ölçekteki 9 maddeli birinci alt boyut “Birlik-Berberlik ve Dayanışma”, 6 maddeli ikinci alt boyut “Vatanseverlik Bilinci” ve 5 maddeli üçüncü alt boyut “Ailenin Önemi” olarak adlandırılmıştır. Ölçeğin yapısının homojen bir özellik taşıyıp taşımadığı yani iç tutarlılığını ortaya koyan Cronbach’s Alpha katsayısı ölçeğin tümü için 0,94 olarak bulunmuştur. Alt boyutların Cronbach’s Alpha güvenilirlik katsayıları sırasıyla 0,90, 0,91 ve 0,85 olarak ortaya çıkmıştır. Bu çalışmada ölçek geneli için Cronbach Alfa sayısı 0,82, alt boyutlarının ise sırasıyla 0,88, 0,90 ve 0,91 olarak tespit edilmiştir.

Verilerin Analizi

Elde edilmiş olan verilerin analizinde, çarpıklık ve basıklık testi sonucunda değişkenlere göre ikili gruplarda T- testi ve ikiden fazla olanlarda ise One-Way Anova testi uygulanmıştır. Farkın anlamlı olarak tespit edildiği durumlarda, farkın hangi gruplar arasında olduğunun tespiti için Tukey testi uygulanmıştır. Ölçekler arasındaki ilişkinin belirlenmesi için Korelasyon analizi kullanılmıştır. İstatistiki anlamlılık için .05 anlamlılık düzeyi seçilmiştir.

Bulgular

Tablo 2. Ölçekten Alınan Puanların Normalliğine İlişkin Çarpıklık ve Basıklık Testleri Sonuçları

Ölçek	N	\bar{x}	Ss	Min	Max	Skewness	Kurtosis
MDKSKFEÖ	382	89,05	12,86	20	100	,125	,249

Tablo 2 incelendiğinde, ölçeğin çarpıklık değerinin (,125), basıklık değerinin (,249) olduğu, bu değerler ile de normallik varsayımını sağladığı görülmektedir.

Tablo 3. Araştırma Grubunun Cinsiyet Değişkenine Göre T-Testi Sonuçları

ÖLÇEK	Alt Boyutlar	Cinsiyet	N	\bar{x}	ss	t	p
MDKSKFEÖ	Birlik-Berberlik	Kadın	266	40,04	5,90	1,836	,068
		Erkek	116	38,75	6,46		
	Vatanseverlik Bilinci	Kadın	266	26,98	4,34	1,525	,129
		Erkek	116	26,22	4,54		
	Ailenin Önemi	Kadın	266	22,84	3,33	1,638	,103
		Erkek	116	22,19	3,64		
	TOPLAM	Kadın	266	89,87	12,52	1,834	,068
		Erkek	116	87,18	13,49		

*p<.05

Tablo 3'te görüldüğü üzere cinsiyet değişkeni ile ölçek alt boyutları ve toplam puan ortalamaları arasında anlamlı ilişki tespit edilmemiştir (p>0,05).

Tablo 4. Araştırma Grubunun Ailede Halk Oyuncu olup-olmama Değişkenine Göre T-Testi Sonuçları

ÖLÇEK	Alt Boyutlar	Ailede	N	\bar{x}	ss	t	p
MDKSKFEÖ	Birlik-Beraberlik	Var	152	40,16	5,55	1,925	,005*
		Yok	230	37,88	6,78		
	Vatanseverlik Bilinci	Var	152	27,04	4,22	1,548	,123
		Yok	230	26,31	4,66		
	Ailenin Önemi	Var	152	22,11	3,88	2,353	,019
		Yok	230	23,00	3,06		
	TOPLAM	Var	152	90,20	11,75	2,070	,039
		Yok	230	88,32	14,26		

*p<.05

Tablo 4'te görüldüğü üzere araştırma grubunun ailede halk oyuncu olup olmaması değişkenini ile ölçeğin birlik ve beraberlik alt boyutu arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir (t=1,925, p=,005<.05). Ailesinde halk oyunu oynayan bireyler bulunanların puan ortalamalarının (Ort: 40,16) bulunmayanlara göre ortalamalarının (Ort: 37,88) yüksek olduğu görülmektedir. Ölçeğin diğer alt boyutlarında ve toplamında anlamlı farklılık tespit edilmemiştir.

Tablo 5. Araştırma Grubunun Algılanan Ekonomik Durum Değişkenine Göre ANOVA Testi Tablosu

ÖLÇEK	Alt Boyutları	N	\bar{X}	S	Varyans Kaynağı	KT.	sd	KO	F	P	Fark	
MDKSKFEÖ	Birlik-Beraberlik	İyi ¹	156	40,28	5,98	G.ararası	688,95	2	344,47	9,686	,000*	2-3
		Orta ²	176	38,36	6,44	G.içi	13479,43	379	35,56			
		Kötü ³	50	42,24	3,67	Toplam	14168,38	381				
	Vatanseverlik Bilinci	İyi ¹	156	27,23	3,96	G.ararası	290,57	2	145,28	7,722	,001*	2-3
		Orta ²	176	25,88	5,01	G.içi	7130,30	379	18,81			
		Kötü ³	50	28,32	2,42	Toplam	7420,86	381				
	Ailenin Önemi	İyi ¹	156	23,00	3,20	G.ararası	106,35	2	53,17	4,580	,011	-
		Orta ²	176	22,10	3,84	G.içi	4440,63	379	11,61			
		Kötü ³	50	23,48	2,13	Toplam	4506,99	381				
	TOPLAM	İyi ¹	156	91,51	12,29	G.ararası	2859,68	2	1429,84	8,997	,000*	2-3
		Orta ²	176	86,35	13,96	G.içi	60233,05	379	158,92			
		Kötü ³	50	94,04	7,36	Toplam	63092,73	381				

*p<.05

Tablo 5'te görüldüğü üzere araştırma grubunun algılanan ekonomik durum değişkenini ile ölçeğin birlik ve beraberlik (t=9,686, p=,000<.05) ile vatanseverlik bilinci (t=7,722,

$p=,001<,05$) alt boyutu arasında ve ölçek toplamında ($t=8,991$, $p=,000<,05$) anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Ekonomik durumunu kötü olarak algılayan oyuncuların birlik ve beraberlik, vatanseverlik bilincinin ve genel milli değerler kazanımlarının diğerlerine göre yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 6. Araştırma Grubunun Baba Eğitim Durumu Göre ANOVA Testi Tablosu

ÖLÇEK	Alt Boyutlar	Okul	N	\bar{X}	S	Varyans Kaynağı	KT.	sd	KO	F	P	Fark
MDKSKFEÖ	Birlik-Berberlik	1	43	37,46	8,56	G.ararası	417,10	4	104,27	2,859	,023	-
		2	66	38,59	6,88	G.içi	13751,28	377	36,47			
		3	137	40,43	4,92	Toplam	14168,38	381				
		4	84	39,71	5,68							
		5	52	40,65	5,62							
	Vatanseverlik Bilinci	1	43	25,58	5,43	G.ararası	123,91	4	30,97	1,601	173	-
		2	66	26,25	4,92	G.içi	7296,95	377	19,35			
		3	137	27,32	4,06	Toplam	7420,86	381				
		4	84	26,66	4,04							
		5	52	22,92	3,11							
	Ailenin Önemi	1	43	21,48	4,50	G.ararası	130,45	4	32,61	2,809	,025	-
		2	66	22,04	4,14	G.içi	4376,54	377	11,60			
		3	137	23,21	2,78	Toplam	4506,99	381				
		4	84	22,61	3,22							
		5	52	22,92	3,11							
	TOPLAM	1	43	84,53	17,16	G.ararası	1814,98	4	453,74	2,792	,026	-
		2	66	86,89	15,00	G.içi	61277,75	377	162,54			
		3	137	90,98	10,62	Toplam	63092,73	381				
		4	84	89,00	12,06							
		5	52	90,55	11,58							

* $p<,05$: 1:İlkokul ; 2: Ortaokul ; 3: Lise; 4: Üniversite ; 5: Lisansüstü

Tablo 6’da görüldüğü üzere baba eğitim durumu değişkeni ile ölçek alt boyutları ve toplam puan ortalamaları arasında anlamlı ilişki tespit edilmemiştir ($p>0,05$).

Tablo 7. Araştırma Grubunun Anne Eğitim Durumu Göre ANOVA Testi Tablosu

ÖLÇEK	Alt Boyutlar	okul	N	\bar{X}	S	Varyans Kaynağı	KT.	sd	KO	F	P	Fark
MDKSKFEÖ	Birlik-Berberlik	1	60	37,55	7,81	G.ararası	715,25	4	178,81	5,011	,001*	1-3 1-4 1-5
		2	63	37,87	7,09	G.içi	13453,13	377				
		3	128	40,36	5,09	Toplam	14168,38	381				
		4	89	40,51	4,81							
		5	42	41,33	5,80							
	Vatanseverlik Bilinci	1	60	26,16	4,74	G.ararası	212,21	4	53,05	2,775	,027	-
		2	63	25,36	5,32	G.içi	7208,65	377	19,12			
		3	128	27,37	4,05	Toplam	7420,65	381				
		4	89	26,93	3,75							
		5	42	27,40	4,40							
	Ailenin Önemi	1	60	22,30	3,74	G.ararası	125,75	4	31,43	2,705	,030	-
		2	63	21,49	4,21	G.içi	4381,24	377	11,62			
		3	128	23,00	3,10	Toplam	4506,99	381				
		4	89	23,00	2,90							
		5	42	23,04	3,42							
	TOPLAM	1	60	86,01	14,95	G.ararası	2586,24	4	646,56	4,029	,003*	2-3 2-4 2-5
		2	63	84,73	15,74	G.içi	60506,49	377	160,49			
		3	128	90,75	11,05	Toplam	63092,73	381				
		4	89	90,44	10,49							
		5	42	90,44	10,49							

	5	42	91,78	12,80
*p<,05	1: İlkokul ; 2: Ortaokul ;	3: Lise; 4: Üniversite ; 5: Lisansüstü		

Tablo 7’de görüldüğü üzere araştırma grubunun anne eğitim durumu değişkenini ile birlik ve beraberlik alt boyutu ($t=,001$, $p=,000<,05$) ile ölçek toplamında ($t=4,029$, $p=,000<,05$) anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Annesi ilkököl mezunu olanların birlik-beraberlik alt boyut puan ortalamalarının (Ort: 37,55) diğerlerine göre daha düşük olduğu görülmektedir. Ayrıca annesi ortaokul mezunu olanların genel milli değerler kazanımlarının diğerlerine göre düşük olduğu görülmektedir.

Tablo 8. Yaş Değişkenine Ait Pearson Korelasyon Analizi Sonuçları Korelasyon

MDKSKFEÖ	Yaş	
	r	,151
p	,003*	
N	382	

*p<,05

Tablo 8’de görüldüğü gibi yaş değişkeni ile ölçek puanları arasında pozitif yönde, düşük düzeyde ve anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir ($r= ,151$; $p<0,05$).

Tartışma ve Sonuçlar

Milli Değerler Kazanımında Sosyal ve Kültürel Faaliyetler; Halk Oyunlarının Etkisi isimli bu çalışmada halk oyuncuların cinsiyet değişkeni ile ölçek alt boyutları ve toplam puan ortalamaları arasında anlamlı ilişki tespit edilmemiştir (Tablo 3; $p>0,05$). Ortaya çıkan bu sonuca göre kadın ve erkek oyuncuların milli değerler kazanımlarının benzer olduğu söylenebilir Halk oyunları sosyal hayatta çok çeşitli biçimlerde insanların yaşantısının içinde olur ve sosyal bütünleşmeye olumlu etkisi vardı. Halk oyunları ekipleri içerisinde bulunan bireylerin birlik ve beraberlik duygularını güçlendirerek, milletimizin düşüncelerinde milli şuur, duygularında ise ortak bir anlam oluşturmasında da katkı sağlamaktadır (Öngel ve Hacıbekiroğlu, 1996; Öztürkmen, 1998; Artun, 2009). Literatürde çalışmanın konusu ile ilgili literatürün çok yetersiz olması sebebi ile benzer çalışmalarda dahil edilerek tartışılmaya çalışılmıştır. Özbek (2022), Karacan-Doğan ve Yetim (2011), Bilgin (2020) farklı gruplarla yaptıkları benzer çalışmalar araştırma bulgularını desteklemektedir.

Tablo 4’te halk oyuncuların ailede halk oyuncu olup olmaması değişkenini ile ölçeğin birlik ve beraberlik alt boyutu arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir ($t=1,925$, $p=,005<,05$). Bu bulguya göre oyuncuların ailesinde halk oyunu oynayan bireylerin bulunması birlik ve beraberlik duygularını olumlu etkilemektedir. Ayrıca oyuncuların ailelerine hala bağımlı olmaları, onları rol model olarak duygularını benimsemelerinin de sonucu etkilediği düşünülebilir. Halk oyunu sahnesi folklorik bilgilerin “millileştirme” sürecinin önemli bir parçasıdır. Özellikle okullarda 23 Nisan ve 19 Mayıs şenlikleri, 29 Ekim kutlamaları süreçlerinde sahnelenen halk oyunları gösterileri ile bir nevi “birlik ve beraberlik” havası yaratılması bu sürecin en güzel örneklerindedir (Kurt, 2016).

Tablo 5’te halk oyuncuların algıladıkları ekonomik durum değişkeni ile ölçeğin birlik ve beraberlik ile vatanseverlik bilinci alt boyutu arasında ve ölçek toplamında ($t=8,991$, $p=,000<,05$) anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Ekonomik durumunu kötü olarak algılayan oyuncuların birlik ve beraberlik, vatanseverlik bilincinin ve genel milli değerler kazanımlarının diğerlerine göre yüksek olduğu görülmektedir. Halk oyunları genel itibari ile orta ve alt gelir seviyesindeki ailelerin tercih ettiği branşlardan birisidir (Şiraz, 2008;

Hacıcaferoğlu, 2014). Aile eğitiminin en temel eğitim kademesi olduğu düşünüldüğünde halk oyuncuların sahip oldukları bu değerlerin aileden geldiği düşünülebilir. Ekonomik durumu yüksek kişilerin birlik ve beraberlik duygularının, vatanseverlik bilinçlerinin düşük olduğunu söylemek yanlış olur ancak günümüzde farklı gelir durumlarına sahip kişilerin farklı değerlere sahip olduğu ve araştırma sonuçlarını bu durumun etkilediği düşünülebilir. Eren ve Arslan (2022) farklı bir grupta yaptığı çalışmada devlet okullarında okuyan öğrencilerin vatanseverlik, yardımseverlik ve sevgi değerlerinin özel okullarda okuyan öğrencilerden daha yüksek olduğunu tespit ettiği çalışma araştırma bulguları ile paralellik arz etmektedir. Ayrıca Karaman (2019), Karacan-Doğan ve Yetim (2011)'in araştırmaları da bu sonucu destekler niteliktedir.

Tablo 6'da görüldüğü üzere baba eğitim durumu değişkeni ile ölçek alt boyutları ve toplam puan ortalamaları arasında anlamlı ilişki tespit edilmemiştir ($p > 0,05$) ancak anne eğitim durumu değişkenini ile birlik ve beraberlik alt boyutu ($t = 0,001$, $p = 0,000 < 0,05$) ile ölçek toplamında ($t = 4,029$, $p = 0,000 < 0,05$) anlamlı farklılık tespit edilmiştir (Tablo 7). Annesinin eğitim seviyesi düşük ve orta olan oyuncuların birlik-beraberlik alt boyut puan ortalamaları ve genel ölçek puan ortalamalarının düşük olduğu görülmektedir. Türk toplumu ataerkil bir yapıya sahiptir. Genel olarak baba ailenin koruyucusu, anne ise evin ve çocukların yönetiminden sorumludur. Çocukların bakımından, yemeklerinden ve eğitiminden sorumlu olan anne, çocukların karakter ve davranışlarının gelişimine ve şekillenmesine babadan daha fazla etkili olduğu düşünülebilir. Bu etki eğitim seviyesi ile de farklılıklar gösterebilir. Araştırma bulgularını babanın çocuklarla anneden daha az zaman geçirmesinin ve annenin eğitim seviyesi ile paralel bilgi birikiminin düzeyinin etkisi olduğu söylenebilir.

Halk oyuncuların yaş değişkeni ile ölçek puanları arasında pozitif yönde, zayıf düzeyde ve anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir ($r = 0,151$; $p < 0,05$). Bu duruma göre halk oyuncuların yaşları arttıkça vatanseverlik, birlik ve beraberlik, ailenin önemi ile ilgili milli değerler kazanımlarının da arttığı söylenebilir. Türk oyunlarında kadın ve erkek el ele, omuz omuza, yan yana oyunları ile birlik ve beraberliğin en iyi örneklerini sergilemektedir. Yörelere ait oyunların her birinin özel bir anlamı ve hikâyesi bulunmaktadır. Ayrıca milletimizin ortak duygularını taşıması nedeni ile de millet olma özelliğini oluşturan en önemli etkenler arasında yer almaktadır (Özbek, 2022). Halk oyuncuların oynama süreleri ve oynadıkları farklı yörelerin ve oyunların sayısı arttıkça bu değerleri daha fazla benimsedikleri ve bunları davranışlarına da yansıttıkları söylenebilir.

Sonuç olarak, halk oyuncuların milli değerler bilincinin yüksek olduğu, cinsiyet ve baba eğitim düzeyi değişkenlerinin milli değerler kazanımlarını etkilemediği, ailede halk oyunu oynayan fertlerin oluşu, ekonomik durum ve anne eğitim düzeyi değişkenlerinin ise etkilediği ayrıca yaş ilerledikçe kazanımların da arttığı tespit edilmiştir.

Halk oyunları milletçe varlığımızı sürdürebilmemiz, değerlerimizi nesillere aktarabilmemiz için en güzel, eğlenceli ve kolay yollardan birisidir. Küreselleşme, teknoloji, ekonomik şartlar, sosyo-ekonomik durum gibi değişkenler ülkemizin kültürüne zarar verebilmektedir. Kültürel erozyonların önüne geçmek, çocuk ve gençlere Türk kimliğini yaşantılar yoluyla kazandırabilmek için Halk oyunlarının geniş kitlelere yayılması önem arz etmektedir. Bu amaçla ülkemizde okul öncesinden itibaren Türk halk oyunlarını çocuklarla tanıştırmak ve sevdirmek, okullarda da gerek beden eğitimi dersi kapsamında gerekse okul adına ekipler kurularak desteklemek gerekmektedir. Böylece halk oyunları ortak bir değer ve kültür oluşturmada önemli katkılar sağlayacaktır.

KAYNAKLAR

Artun, E. (2009). *Türk Halkbilimi*. 5. Baskı. İstanbul: Kitabevi.

Aydın, M. Z., Akyol-Gürler, Ş. (2018). *Okulda Değerler Eğitimi*. (5. basım). Ankara: Nobel Yayıncılık.

Başaran, T. E. (1992). *Yönetimde İnsan İlişkileri*. Ankara: Gül Yayınevi.

Bilgin, K. E. (2020). *Halk oyunları oynayan üniversite öğrencilerinin iletişim becerileri ve sosyal bütünleşme düzeyleri arasındaki ilişki*, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Spor Yöneticiliği Ana Bilim Dalı, Konya

Bradshaw, Y., Healey, J. F., Smith, R. (2001). *Sociology for a New Century*. Pine Forge Press.

Çetinkaya, F. Ç., Durmaz, M. (2020). Çeviri resimli çocuk kitaplarının kültür aktarımı açısından incelenmesi stili. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20 (2), 945-959. <https://doi.org/10.17240/aibuefd.2020..-567554>

Epçaçan, C., Kayhan, B. (2022). Türkçe ders kitaplarında halk oyunlarının ortaya çıkış hikayelerinden yararlanma üzerine bir durum çalışması. *Yenisey Uluslararası Dil, Edebiyat ve Eğitim Dergisi*, 3(1), 1-24. DOI: 10.29228/yenisey.64285

Eren, D.İ., Arslan S. (2022). Beden eğitimi ve spor dersinin değerler eğitimine katkısının incelenmesi. *International Journal of Contemporary Educational Studies (IntJCES)*, 8(1), 29-43. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/2447824>

Hacıcaferoğlu, S. (2014). Halk oyunları branşına katılan sporcuların sosyo ekonomik profillerinin incelenmesi. *İnönü Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 2014, 1(1), 14-24. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/92188>

Karacan-Doğan, P., Yetim, A. (2011). Halk oyunlarının sosyal bütünleşmeye etkisi. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 16(3), 27-48. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/292514>

Karaman, E. (2019). Ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine karşı tutumlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi (Erzurum il örneği), Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Erzincan.

Karasar, N. (2009). *Bilimsel Araştırma Yöntemi: Kavramlar-İlkeler-Teknikler*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Kasa-Ayten. B., Gültekin, M. (2019). İlkokul dördüncü sınıf türkçe dersinde kültürel değerler ve eğitimi: bir durum çalışması. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 39(3), 1735-1773. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/898638>

Koç, A., Budak, Y. (2021). Milli değerlerin kazanımında sosyal ve kültürel faaliyetlerin etkisi ölçęęi: geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 54(54), 54-74. <https://doi.org/10.15285/maruaabd.817305>

Kurt, B. (2016). Birlik ve beraberlik oyunları: yakın dönem dans sahnesinde (sıradan) milliyetçi semboller ve temalar. *Folklor/Edebiyat*, 22(88), 69-82. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/542482>

Kuter, F. Ö., Kuter, M. (2012). Beden eğitimi ve spor yoluyla değerler eğitimi. *Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi: Teori ve Uygulama*, 3(6), 75-94. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/210603>

Öngel, H. B., Hacıbekiroğlu, E. (1996). *Türk Halk Oyunları Yöre Oyunları Öğreticisi Yetiştirme Kursu*. Halk Oyunları Öğretim Yöntemleri Ders Notları. Ankara: M.E.B. Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü Kurslar Şubesi.

Öter, Z., Ünal, E. (2017), *Contribution of Intangible Cultural Heritage and Tourism Interaction to Local Economy in Beyazıt District*. 8th International Turkish Folk Culture Congress, 21-24 November 2011, İzmir, Ministry of Culture and Tourism Publications: 3519, Research and Education General Directorate: 378, C: 1, pp: 229-246, Ezgi Ofset Printing, Ankara.

Özbek, E. (2022). Halk oyunlarının kültürel ve sosyal entegrasyona katkısı ölçęęinin güvenilirlik ve geçerlik çalışması. *Uluslararası Bozok Spor Bilimleri Dergisi*, 3(1), 40-50.

Öztürkmen, A. (1998). *Türkiye'de folklor ve milliyetçilik*. İstanbul: İletişim Yayınevi.

Paşaoğlu, S. (2009). Müzik Kültüründe Sözlü ve Yazılı Aktarım. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(2), 143-159.

Sapsağlam, Ö., Ömeroğlu, E. (2015). Okul öncesi öğretmenlerinin eğitim programlarında değerler eğitimine yer verme düzeylerinin belirlenmesi. *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(21), 244-264.

Şiraz, M., (2008). Türk halk oyunlarıyla ilgilenen bireylerin halk oyunlarına yönelik sebepleri (Konya ili örneği), Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Konya.

Taş, H. (2016). Mesnevî destekli değerler eğitiminin ilkokul 4. sınıf öğrencilerinin tutumlarına etkisi, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Samsun.

TDK (2020), <https://www.tdk.gov.tr>, Erişim Tarihi:15.01.2024.

Yaman, H., Taflan, S., Çolak, S. (2009). İlköğretim ikinci kademe Türkçe ders kitaplarında yer alan değerler. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 7(18), s.107-120.

Yıldırım, Y. (2019). Okul dışı etkinlik temelli değerler eğitimi programının öğrencilerin etkin vatandaşlık değerlerine etkisi, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.

Yiğittir, S., Öcal, A. (2011). Lise tarih öğretmenlerinin değerler ve değerler eğitimi konusundaki görüşleri. *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 13(20), 117-124.